

## Veiste koronavirooside uuringud

### ANALÜÜSIMEETODID

Tekitaja uuringud	Meetod	Uurimismaterjal	Metoodika	Osakond
Veiste respiratoorsete infektsioonide kompleksuuring- <i>Mannheimia haemolytica</i> , <i>Pasteurella multocida</i> , <i>Histophilus somni</i> , <i>Mycoplasma bovis</i> , <b>koronaviirus (BCoV)</b> , paragripp-3 viirus (BPI-3), respiratoor-süntsütiaalviirus (BRSV) **	real-time PCR	<ul style="list-style-type: none"> <li>ninanõre</li> <li>trahhea-bronhiaal lavaaž</li> <li>organmaterjal surma järgselt: kopsud</li> </ul>	5MA-TJ-92*	Molekulaaranalüüs
Veiste kõhulahtisuse tekitajate kompleksuuring ( <b>koronaviirus</b> , rotaviirus, <i>E. coli</i> F5 (K99) ja <i>Cryptosporidium</i> )	agELISA	<ul style="list-style-type: none"> <li>roe</li> </ul>	5DV-TJ-62*	Viroloogia-seroloogia

\* meetod akrediteerimata

\*\* meetod pole verifitseeritud organmaterjali uurimiseks

Antikeha uuringud	Meetod	Uurimismaterjal	Metoodika	Osakond
Veiste koronaviiruse (BCoV) vastaste antikehade määramine	ELISA	<ul style="list-style-type: none"> <li>seerum</li> <li>piim</li> </ul>	5DV-TJ-26	Viroloogia-seroloogia

### ANALÜÜSE TEOSTAV LABORATOORIUM

Tartu laboratoorium- Kreutzwaldi 30, Tartu

### PROOVIDE VÕTMINE, SÄILITAMINE JA SAATMINE

#### Proovid

- ninanõre tampooniproov
- trahhea- bronhiaal lavaaž
- organmaterjal surma järgselt: proovid kopsudest
- vereproov
- piimaproov
- roojaproov

*Proovide võetakse võimalikult puhtalt.*

Ninanõre tampooniproovid ja trahhea-bronhiaal lavaaž tuleks võtta haiguse algusstaadiumis. Ninanõre proovide võtmiseks kasutatakse kuivi tampoone. Veised eritavad viirust haiguse alguses (enamasti 3–5 päeva), mil ninanõre on veel läbipaistev või piimjas. Proove võib võtta ka loomadelt, kellel haigusele omased kliinilised tunnused puuduvad, kuid on palavik (>39,5°C). Proove pole mõtet võtta loomadelt, kes on tõenäoliselt haigestunud enam kui 5 päeva tagasi ning kelle ninaeritis on rohekas või pruunikas. Organproovid (lahangumaterjal) võetakse looma surma järgselt võimalikult kiiresti muutustega ja visuaalselt normaalse koe piirilt. Proov võiks koosneda vähemalt tikutoosi suurustest koetükkidest (mitmest erinevast), mitte saata kogu kopsu.

PCR uuringuteks võib lahangul võtta kuiva tampooniga proovid trahheast (vältides nekrootilisi alasid) või kopsu sisselõikelt muutunud ja muutusteta koe piirilt.

Vereproov võetakse punase korgiga seerumkatsutisse (ilma lisandita). Proovi kogus vähemalt 3 ml.

Piimaproov võetakse puhtasse säilitusaine tabletiga anumasse. Proovi kogus vähemalt 7 ml.

Roojaproov võetakse puhtasse anumasse. Proovi kogus vähemalt 25 grammi.

### **Proovide pakkimine ja märgistus**

- Proov pakitakse lekkekindlalt. Eriti oluline on, et väline pakkematerjal on saastumata ning puhas. Kasutatakse kindlasti mitut kilekotti.
- Iga pakend märgistatakse loetavalt.

### **Proovide laborisse saatmine ja säilitamine**

Proovid saadetakse laboratooriumisse lühema võimaliku aja jooksul. Kui kohene transport ei ole võimalik, siis proove säilitatakse +4...+6 °C juures. Organ- ja tampooniproove võib külmutada. Vältida korduvat külmutamist ja sulamist. **PIIMA- JA VEREPROOVE MITTE KÜLMUTADA!**

### **Kaaskiri ja laboratooriumi teavitamine**

Koos proovidega saadetakse laborisse korrektselt täidetud ja piisavalt infot sisaldav kaaskiri, mille leiab VTL-i kodulehelt [tellimuste vormid](#) alt. Oluline on märkida kaaskirjale proovi võtmise kuupäev.

### **ANALÜÜSIDE TEOSTAMISE AEG**

Real-time PCR: kuni 5 tööpäeva

ELISA: kuni 5 tööpäeva

agELISA: kuni 5 tööpäeva

### **ANALÜÜSIMEETODID**

Multiplex real-time RT-PCR: reaalaja multipleks pöördtranskriptsiooni polümeraasi ahelreaktsioon

ELISA: ensüüm-immuunsorbtsiooni meetod (antikehade määramine)

agELISA – ensüüm-immuunsorbtsiooni meetod (antigeeni määramine)

### **TÄIENDAV INFO JA KONTAKTID**

- Viroloogia-seroloogia osakond. Info telefonil 738 6111 või 50 66 687
- Molekulaaranalüüsi osakond. Info telefonil 738 6121

Koostatud: Triin Tedersoo

Koostanud: 28.07.2020